

ANNALES
UNIVERSITATIS
MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio

Philosophia-Sociologia

Vol. VI

1981

LUBLIN

NAKŁADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

1. L. Koj: Filozoficzne problemy badań językowych.
Philosophical Problems of Linguist Research.
2. J. Paśniczek: Problem założeń ontologicznych a interpretacja teorii.
The Criterion of Ontological Assumptions and the Interpretation of Theory.
3. Z. Muszyński: Pavela Tichego koncepcja dwuznaczności referencyjnej.
P. Tichy's Conception of Referential Ambiguity.
4. M. Cybulski: A Discussion of Roman Jakobson's Semiotic Theory of Language Functions and Its Alternative.
Semiotyczna teoria funkcji języka Romana Jakobsona i jej wersja alternatywna.
5. K. Jodkowski: Aprioryzm kinematycznej teorii względności Edwarda Artura Milne'a.
Apriorism of E. A. Milne's Kinematic Theory of Relativity.
6. J. Mizińska: Problem aktywności psychicznej w ujęciu A. N. Leontiewa.
The Problem of Psychological Activity Formulated by A. N. Leontiev.
7. G. A. Brutjan: Filozoficzna natura teorii argumentacji i natura argumentacji filozoficznej.
Philosophical Nature of Argumentation and the Nature of Philosophical Argumentation.
8. A. Verri: Filozofia kultury Giambattisty B. Vico.
G. B. Vico's Philosophy of Culture.
9. M. Pielak: Miejsce Hume'a w kantowskiej krytyce metafizyki.
The Position of Hume in Kant's Criticism of Metaphysics.
10. G. Jastrzębska-Żurkowska: Hegel: Krytyka i przezwyciężenie tradycyjnej metafizyki.
Hegel: The Criticism and Overcoming of the Traditional Metaphysics.

ANNALES
UNIVERSITATIS
MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio I

Philosophia-Sociologia

Vol. VI

1981

LUBLIN

NAKŁADEM UNIwersYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

KOMITET REDAKCYJNY

REDAKTOR NACZELNY

Dr Grzegorz Leopold Seidler, Prof. UMCS

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO

Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS, Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS

REDAKTORZY SEKCJI

- A (Mathematica) — Dr Adam Bielecki, Prof. UMCS, Dr Jan Krzyż, Prof. UMCS
AA (Chemia) — Dr Kazimierz Sykut, Prof. UMCS
AAA (Physica) — Dr Mieczysław Subotowicz, Prof. UMCS
B (Geografia,
Geologia etc.) — Dr Edward Michna, Prof. UMCS,
Dr Józef Wojtanowicz, Doc UMCS — zastępca redaktora
C (Biologia) — Dr Zbigniew Lorkiewicz, Prof. UMCS
D (Medicina) — Dr Stanisław Bryc, Prof. Akad. Med. w Lublinie
DD (Medicina
Veterinaria) — Dr Grzegorz Staśkiewicz, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
E (Agricultura) — Dr Adam Szember, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
EE (Zootecnica) — Dr Ewald Sasimowski, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
F (Historia) — Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS
FF (Philologiae) — Dr Alina Aleksandrowicz, Prof. UMCS
G (Ius) — Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS
H (Oeconomia) — Dr Ryszard Orłowski, Prof. UMCS
I (Philosophia
— Sociologia) — Dr Zdzisław Cackowski, Prof. UMCS

RECENZENCI

Seweryn Dziamski, Michał Hempoliński, Zbigniew Kuderowicz,
Zbigniew Ogonowski, Ryszard Panasiuk, Stefan Sarnowski,
Adam Sikora, Jan Szczepański

Opracowanie redakcyjne: Małgorzata Bielecka-Hołda
Tłumaczenie na język angielski: Jerzy Adamko
Tłumaczenie na język rosyjski: Irena Stypułowa

CONTENTS
SPIS TREŚCI
СОДЕРЖАНИЕ

1. Zdzisław Jerzy CZARNECKI	
The Birth of the Idea of Historical Subject	21
Narodziny idei podmiotu historycznego	22
Рождение идеи исторического субъекта	23
2. Grzegorz MITROWSKI	
What is Cartesian <i>cogito</i> ?	25
Czym jest <i>cogito</i> Kartezjańskie?	40
Что такое картезианское <i>cogito</i> ?	41
3. Izabella ADAMCZYKOWA	
The Role of the Subject in the Cognitive Process after George Berkeley. Passive or Active Subject?	43
Rola podmiotu w procesie poznania według George'a Berkeley'a	57
Роль субъекта в процессе познания по Д. Беркли	57
4. Michał PIELAK	
The Role of the Problems of the Subject in the Development of Hume's Philosophical Standpoint	59
Rola problematyki podmiotu w kształtowaniu się stanowiska filozoficznego Hume'a	71
Роль проблематики субъекта в формировании философии Юма	72
5. Andrzej L. ZACHARIASZ	
Leon Petrażycki's Criticism of Kant's Transcendental Philosophy	73
Leona Petrażyckiego krytyka filozofii transcendentalnej Kanta	89
Критическое отношение Л. Петражицкого к трансцендентальной философии Канта	90
6. Honorata JAKUSZKO	
A. Cieszkowski's <i>Prolegomena</i> as an Attempt to Overcome Hegel's Philosophy of History	91
<i>Prolegomena</i> A. Cieszkowskiego jako próba przewyciężenia historiozofii Hegla	110
„Пролегомена” А. Цешковского — попытка преодоления историсофии Гегеля	111

7. Piotr ZDANOWICZ

Between Criticism and Revolution Philosophy of History in Marx's Early Views	113
Między krytyką a rewolucją	130
Между критикой а революцией	130

8. Waldemar GRĄDKOWSKI

The Category of Historical Background as a Component in Ludwik Krzywicki's Model of Historical Process	131
Kategoria historycznego podłoża jako składowa modelu procesu dziejowego w refleksji historiozoficznej Ludwika F. Krzywickiego	144
Категория исторического основания как составная часть модели исторического процесса в историософических размышлениях Людвика Кшивицкого	145

9. Krzysztof BROZI

Bronisław Malinowski's Functional Anthropology and the Marxist Category of Practice	147
Antropologia funkcjonalna Bronisława Malinowskiego a marksi- stowska kategoria praktyki	163
Функциональная антропология Бронислава Малиновского и мар- ксистская категория практики	164

10. Andrzej NOWICKI

The Polycentric Structure of the Subject of Culture	165
Policentryczna struktura podmiotu kultury	180
Полицентрическая структура субъекта культуры	180
Reviews	181